

Karácsonyi gondolatok 2-3.

Advent napjait éljük, közeleg a karácsony ünnepe, amely lelkileg talán a legnehezebben megélhető ünnep a börtön falai között. Idén Vári Krisztina, a Fővárosi Bv. Intézet börtönlelkésze vetette papírra karácsonyi gondolatait, amelyek segíthetik a fogvatartottakat a karácsony békés, méltó megünneplésében, a zárka magányában is.

Tisztelt Olvasók!

Az elkövetkezendő napok, hetek a börtönökben is másként telnek. Advent van, és az év vége is közeleg. Ilyenkor erőteljesebben éljük meg a várakozás, a vágyakozás érzését, a találkozások örömét, vagy az elmaradt találkozások bánatát. Újévi fogadalmakat teszünk, vagy számba vesszük be nem tartott ígéreteinket, fogadkozásainkat. Ezek a napok egyeseknek készülődést jelentik a közelgő szabadulásra, másoknak berendezkedést a hosszabb börtönéletre. De egy valamire valószínűleg egyformán gondol mindenki: hogyan ünnepelnek szeretteink odakint? Milyen karácsonyuk lesz nélkülem? Milyen karácsonyom lesz nélkülük? Szeretettel gondolnak rám, vagy haragszanak? A gyermekeim megbocsájtanak-e nekem? Vajon láthatom-e őket az ünnepek alatt? Milyen jó lenne most velük lenni!

A várakozásban és az elgondolkodásban is segít idei utolsó lapszámunk.

Cseh Laci
élménybeszámolója
a Gyűjtőben

5

**Lezárult
a TAMOP-
projekt**

6-7

**Jóvátételi
felajánlások**

8-9

**Országos
kvízzjáték**
hatodik, utolsó
forduló

12

Karácsonyi gondolatok

Advent napjait éljük, közeleg a karácsony ünnepe, amely lelkileg talán a legnehezebben megélhető ünnep a börtön falai között. Idén Vári Krisztina, a Fővárosi Bv. Intézet börtönlelkésze vetette papírra karácsonyi gondolatait, melyek segíthetik a fogvatartottakat a karácsony békés, méltó megünneplésében a zárka magányában is.

Megjelent Isten üdvözítő kegyelme minden embernek (Tituszhoz írt levél 2, 11). Az új egyházi esztendő kezdetével a világ kereszténysége egyetlen ünnepre irányítja figyelmét: a négy adventi vasárnapot követő karácsonyra.

A Tituszhoz írt levél idézett ígéje összecseng az evangéliumi történettel: a betlehemi mezőn, sötétségben a nyáj mellett őrködő pásztorok számára angyalok hirdették az örömhírt: *Ne féljete, mert íme, nagy örömet hirdetek nektek, amely az egész nép öröme lesz: Üdvözítő született ma nektek, aki az Úr Krisztus a Dávid városában (Lukács evangéliuma 2, 10-11).*

Ahol ezt a történetet olvassák, ott valóban karácsony van. Ez a történet szemben áll az élet egyhangúságával, a megszokással, a rutinnal. Szemben áll a hétköznapi élet megélt keserűségeivel, a hiábavalósággal, a reménytelenséggel.

Amikor ezeket a mondatokat halljuk, emlékezünk. Emlékezünk arcokra, családtagokra, kapcsolatokra, barátságokra, illatokra, kedves karácsonyi dallamokra, nagyszerű hangulatokra, mindarra, ami az otthon melegét idézi. Nemcsak azért gondolunk mindekre, vagy éppen

erőszakkal tartjuk távol az emlékeket magunktól, mert karácsony van. A gyermekkori karácsonyok emléke mély nyomot hagy az ember lelkében, s mindezen pillanatok ismételt megélésére sokszor időről időre vágyódunk. Ezért szívesen idézzük fel Szenteste ünnepének emlékeit, mert lelkünk mélyén csendesen bennünk él a reménység a világ, s benne életünk megújulásával kapcsolatban, hogy eleven tapasztalássá legyenek Tamási Áron szavai: „Azért vagyunk e világon, hogy valahol otthon legyünk benne...” Abban a világban, ahol merjük hinni, hogy a szívek még egyszerre dobbanhatnak a jó ügyek megvalósításának érdekében, ahol nem az erőszaké, a gyűlöleté, a terroré az utolsó szó, s hogy életünk az egzisztenciális vákuumhelyzetektől fenyegetve nem jéges szakadékok felett függ.

A betlehemi mezőn a pásztorok hallották meg először az örömhírt. Egyszerű férfiak voltak, a társadalmi ranglétra legalján. Nyers modorú, kemény emberek, akiknek arcán az élet otthagya nyomát. Túl sok mocokkal, nyomorral, szenvedéssel és reménytelenséggel találkoztak. Ennek ellenére mégis hallották az angyal hangját: *Ne féljete... mert Üdvözítő született nektek.* A sötétségben fényt láttak, az egyszerű mondatokban reménységgel teljes perspektívát. A jövő új értelmet nyert. Még nem tudták pontosan miért, még

nem tudták hogyan, de jelen helyzetük meghatározottságát félretolva útra keltek. A betlehemi jászol előtt megállva, az újszülött gyermeket meglátva megváltozott bennük valami. Jövőtől való félelmük semmissé vált, értelmetlen vitáik, szomorúságaik,

aggodalmaik megszűntek. Minden negatívum semmissé vált egy szempillantás alatt. Amikor meglátták a betlehemi gyermeket, megértették: ő a világ Üdvözítője. Így köszönt be hozzánk is a Szenteste, karácsony ünnepe.

Kedves Olvasó! Az emlékekből visszazuhanva a jelenbe, a börtönfalak között talán ott él a vágy a szívekben, hogy az a tapasztalás, ami a pásztoroké volt, a sajátjuk legyen. Az ember még ezen a periférikus helyen is ragaszkodik a formákhoz, őrzi a hangulatot. Ám kilépve a karácsonyi istentisztelet vagy szentmise világából, visszatérve a zárkába, mégis a benti szerepek válnak ismét meghatározóvá. A karácsonyi ételek, a formák, a szokások, a zárkán belüli elvárások, amelyeknek lehetőség szerint meg kell felelni. Az ember pedig szenved ezektől a pillanatoktól, másrészt, ha meg is őríz valamit a karácsonyból, nem biztos, hogy annak fényéből, ragyogásából jut majd az ünnep utáni napokra. Karácsony valódi üzenetének megtapasztalásához segítséget nyújthatnak a Tituszhoz írt levél második fejezetének sorai: 11 Mert megjelent Isten üdvözítő kegyelme minden embernek, 12 és arra nevel minket, hogy megtagadva a hitetlenséget és a világi kívánságokat, józanul, igazságosan és

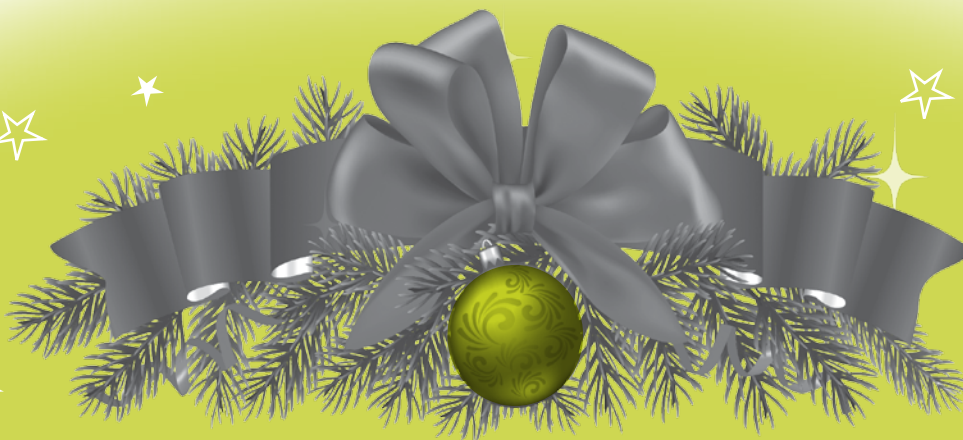
kegyesen éljünk e világban, 13 mivel várjuk a mi boldog reménységünket, a mi nagy Istenünk és üdvözítőnk, Jézus Krisztus dicsőségének megjelenését, 14 aki önmagát adta értünk, hogy megváltson minket minden gonoszságtól, és megtisztítson minket a maga népévé, amely jó cselekedetre törekszik. A fenti igék ellenpontozzák mindazt, ami a karácsonyi emlékeinkkel a bennünk élő karácsonnyal, vagy a jelen szűrkeségével kapcsolatosak. A Tituszhoz írt levél írója nem ragad le az elbűvölő éjszaka lebilincselő ragyogásánál. A valóságra fókuszál, arra, ami a legfontosabbat jelenti életünk számára: Isten üdvözítő kegyelmére. Ez azt is jelenti, hogy életünk nem kegyelem nélküli, még akkor sem, ha olykor sóhajtozunk a világban uralkodó állapotok, vagy akár a saját körülményeink miatt. Jézus születésével az Isten gyógyító kegyelme jelent meg a Földön. Az a kegyelem, amely nem az emberi teljesítmények eredménye. Ajándék, amelyért nem kell fáradoznunk, amely előzetes teljesítések nélkül való. Ajándék, melyben hinni, amelyet elfogadni, amelyet megérteni nehéz.

A kompetenciák, az emberi teljesítmények és a társadalmi elvárások forgatagában utat kereső ember számára üdítő az Isten kegyelme, ami nem más, mint az Örökkévaló reánk hulló tekintete. Ezt üzeni számunkra: Ismerlek, szeretlek, elfogadlak téged, ahogy vagy. Kétségeiddel,

szembenállásoddal, gyengeségeiddal, hibáiddal, bűneiddal együtt. Ez a pillantás nem az a kritikus tekintet, amellyel kutatva, fűrkészve vizsgálod magad a tükör előtt. Ez a tekintet a kegyelem pillantása: felszabadít és meggyógyít. Ez a kegyelem soha nem marad következmények nélkül. Isten olyannak fogad el minket, amilyenek vagyunk, de kegyelme következtében soha nem maradunk azok, akik voltunk. Ez sokszor terhekkel teli, olykor fájdalmas is lehet. Azonban a kegyelem mindig változást idéz elő. Feszültségek, nehézségek szűnnek meg, és azt az életet kapjuk ajándékba, ahol belső békességre és nyugalomra találunk. Isten kegyelme a világot akarja meggyógyítani, és ezt velünk szeretné elkezdni. Ma, most és azon a helyen, ahol vagyunk. A kezdet jó. Isten közénk jött a betlehemi gyermekből, hogy szerethessük Őt, hogy a világ megváltozzon általa és általunk.

Úgy, ahogy a betlehemi pásztorok visszatértek nyájaikhoz, úgy minden úton lévő hazatér a saját otthonába, vagy otthonra lel. Addig mindenki többé-kevésbé átalakul, megváltozik. Csendben marad az, aki sokat kiabált, a lusta szorgalmasabb lesz, az iskolázatlan tanulni kezd, a mindig morózus megtanul mosolyogni, a tiltakozó elfogadóbb lesz, a játékos őszintébb, a közönyös együttérzőbbé válik.

Megjelent az Isten üdvözítő kegyelme minden embernek. Krisztus, a mi Megváltónk, eljött közénk! Ámen

A Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnokságának lapja

Felelős kiadó: **Csóti András** bv. altábornagy, országos parancsnok • Főszerkesztő: **Szalai Tímea**

Felelős szerkesztő: **Mészáros Zita** • Fotó: **Apró Andrea és archív**

A szerkesztőség elérhetőségei

Cím: **BVOP Kommunikációs Főosztály**, 1054 Budapest, Steindl Imre u. 8.

Telefon: **+36/1/301-8424, -25** • E-mail: **sajto@bv.gov.hu** • Nyomdai előkészítés: **Barta Gabriella**

Nyomda: **Duna-Mix Kft.**, 2600 Vác, Barabás M. u. 1.

A szerkesztőségben mindig várjuk és örömmel olvassuk a fogvatartottak írásait, hiszen ennél hitelesebb, autentikusabb forrása nincs a börtönélet bemutatásának. Most a Wolf művésznevű fogvatartott rapeli el a börtönben töltött idő múlását.

Szeva, üdv a klubban!

Láttam szerető családot, de olyat is, ahol csak megtűrték, ha az utóbbiból jutott ki, a szép emlékek eltűntek. De van, ahol a gondok is a szőnyeg alatt kötnek ki, hisz lóvé van, így nincsen gond, a zsebedet apu tömte ki. De van, ahol a nyomorból kitörni akaró kisgyerek keresztet vet esténként, azt kérdezi, hogy mit tegyek. Hogy jobb legyen az életem, és hogy szebb legyen a holnapom, ami nekem csak egy hétköznapi, másoknak egy borzalom? ...Kitűz az ember célokat, de tesó, azért tenni kell, a lóvé nem jön magától, tudjad azt, hogy menni kell! Menni kell, hisz nincs megállás, az idő meg csak egyre fogy, leszünk, élünk, elmúlunk, ez az élet rendje most. ...Egy kisvárosi gyerekként, álmodoztam, hogy ki legyek. Nem mertem nagyot álmodni, szívemben nagy az üresség, a szeretetnek hiánya tette minden szavam tüzezzé. Eldöntöttem, tollat fogok, csak karcoltam a szavakat, álmatlan éjszakákon, messze repültek a madarak. ...Az élet nem igazság, van olyan, hogy arcon vág, ne találgass! Nincs megfejtés. Felejtsd el a barkóbát. Az életed lehet, elsüllyed, de lehet, hatalmasat durran, ha nem ezt vártad tesó, hát szeva, üdv a klubban! Nekem sem maradt más, csak a toll meg a papír, már nem javíthatok semmin, már elkopott a radír. ...Ha a meló túl sok már, és semmi nem jön össze, ha a szíved szomorú, és a szád lefelé görbe, akkor harcolj igazán, és arra figyelj, tűrjed még, előbb-utóbb ez is meghozza a gyümölcsét. ...De lehet, késő lesz már, ha a síromra nőtt orgona elhervad a fenébe, és elhallgat a zongora. De öregségemre majd egy fejezet még őrzi szívem titkát, majd ha kifogyott a tollam, hát nagyot intek. Viszlát!

Részletek Wolf írásából

Egri mesék

Az egri börtönben hisznek a mesékben, ahol már öt éve tart a meseterápiás program. Legutóbb a magyar népmese napja alkalmából tizennégy elítélt nő mesélt fogvatartott társainak. A fogvatartottaknak óriási

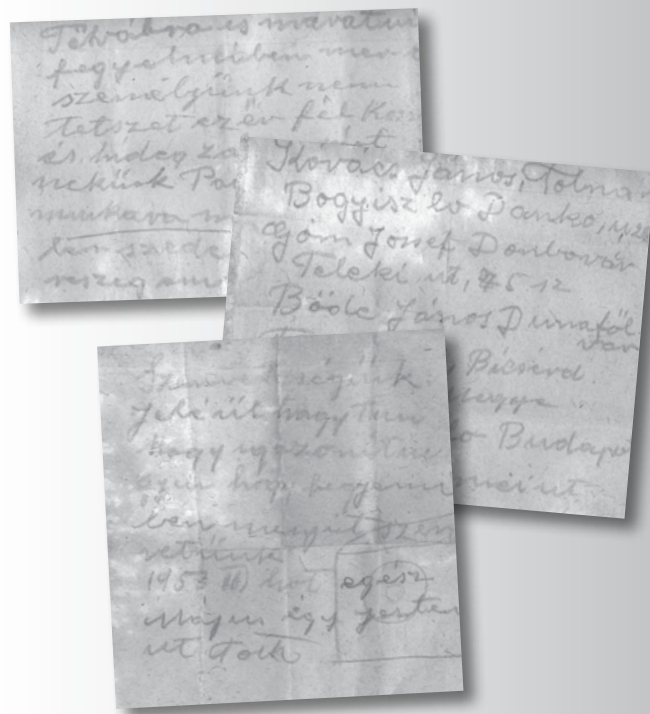
sokk, hogy börtönbe jutnak, de ugyanolyan megrázkódtatás azoknak is, akik nem vétettek a törvények ellen: a családoknak. A gyerekek, unokák kénytelenek hosszú időt eltölteni édesanyjuk, nagymamájuk nélkül. A foglalkozások célja, hogy a fogvatartottak megtanuljanak mesét mondani, a mesék segítségével egészségesebb lélekkel tudjanak szabadulni, és családi kapcsolataik is erősödjenek.

Üzenet a múltból

A szekszárdi börtönben zajló zárkafelújítási munkálatok során 1953-ban írott fogvatartotti feljegyzések kerültek elő az ajtófélfá és a fal közötti részből. Bár a feljegyzések szövege nehezen olvasható, hiszen több mint hatvan éve húzódtak meg a „rejtekhelyen”, a szövegből arra lehet következtetni, hogy az egykori elítélt elődök az utókornak akartak üzeni fogvatartásuk sanyarú körülményekről.

Részlet az egyik megtalált levélből

„...Továbbra is maradtunk fegyelemben, mert a személyünk nem tetszett, ezért fél koszt és hideg zárka járt nekünk, padlón fekvés, munkára nem engedtek ki...” 1953. V. hó

Szirmabesenyő és Szombathely után kutyaterápia – most Debrecenben

A debreceni bv. intézet fogvatartottjai a Debreceni Kutyaiskola Közhasznú Egyesületnek köszönhetően ismét részt vehetnek a kutyaterápiás szakkör foglalkozásain. A program tavaly kezdődött, és a nagy sikerre és a túljelentkezésre való tekintettel folytatódik. A fogvatartottak tavasszal a jóvátételi munka keretein belül végeztek felújítási munkálatokat a kutyaiskola telephelyén, míg szeptembertől a kutyaterápiás szakkörökön találkozhatnak újra négylábú barátaikkal.

Cseh Laci élménybeszámolója a Gyűjtőben

Cseh László, olimpiai ezüst- és bronzérmes, többszörös világ- és Európa-bajnok úszónk látogatta meg a Budapesti Fegyház és Börtön fogvatartottjait, hogy közönségtalálkozó keretében meséljen pályafutása legizgalmasabb pillanatairól.

Cseh Lacit és edzőjét, Plagányi Zsoltot, a Gyűjtő kultúrtermében vastappsal fogadták az elítéltek. Lacinak ez volt az első börtönlátogatása, nem tudta mire számíton, de később elmondta, hogy nagyon meghatotta az a szeretet és tisztelet, mellyel fogadták őket.

A beszámoló elején levetítették a sportoló legutóbbi megméret-

tetését, a kazanyi úszó-világbajnokság 200 méteres pillangóúszás-döntőjét, ahol megszerezte az aranyérmét. A videó megtekintése alatt a hallgatóság – köszönhetően a sportkommentátornak – ugyanolyan lelkesedéssel szurkolt a világbajnoknak, mintha élő közvetítést láttak volna, és a végén hangos üdvrivalgással örültek a világbajnoki első helyezésnek. A vetítést követően Laci elmesélte élete és sportkarrierje legfontosabb állomásait.

Megtudhattuk, hogy elsősorban édesapjának köszönhetőek sikerei, mivel ő indította el pályafutását azzal, hogy gyermekként megtanította úszni. Egyszer *Egerszegi Krisztínával* úszott egy medencében, aki akkor már nagyon sikeres sportoló volt. Ekkor határozta el, hogy a nyomdokaiba szeretne lépni. Laci elmondása alapján minden verseny nagyon emlékezetes számára, de a hazai rendezésű Európa-bajnokságok jelentik neki a legtöbbet, hiszen itthoni közönség előtt úszni számára hatalmas élmény. Nagyon várja már a 2017-es budapesti világbajnokságot, mert egy világszínvonalú versenyen még emlékezetesebb lehet magyar szurkolók előtt versenyezni.

A vízben ellenfél, a parton barát

Elmesélte azt is, hogy csak a medencében vannak ellenfelei, a medencén kívül több sporttársával is nagyon jó viszonyt ápol. Példaként említette a dél-afrikai származású *Chad le Clos-t*, aki Kazanyban a 100 méteres pillangón verte meg. Vele többször voltak együtt edzőtáborban, de a magánéletben is tartják a kapcsolatot.

Arról is megtudhattunk részleteket, hogyan telik egy napja: minden reggel ötkor kel, naponta két edzésen vesz részt, hetente háromszor pedig plusz szárazföldi erőnléti edzés is van a napi úszások mellett. Ezenkívül hetente tízedzést jelent. A versenyek előtti időben már csak átmozgató edzései vannak, kifejezetten a versenyszámokra készülnek fel edzőjével. Plagányi Zsolt azt is elárulta, hogy Laci felkészítésében az intenzitásnak nagyon-nagy szerepe van, olykor 200-as pulzusszámmal kell elvégeznie egy-egy gyakorlatot, valamint beszélt az úszástechnika fejlesztéséről is, ami

azért érdekes, mert Laciban szerint még mindig van kiaknázható fejlődési lehetőség. Arról, hogy mennyire fontos a felkészülésnél az ellenfelek ismerete, Plagányi Zsolt azt mondta, hogy számára nem ez a fő szempont a felkészülésben, bár elismerte, hogy a világversenyek számtalan lehetőséget tartogatnak arra, hogy összehasonlítsák a versenyzők technikai felkészültségét.

Csakis bal lábbal lép a rajtkőre

Cseh beszélt arról is, hogy az élsportolónál milyen fontos a helyes táplálkozás, ő is nagy hangsúlyt fektet erre, hiszen az optimális teljesítményhez ez is hozzájárul. A babonáról is esett néhány szó: minden verseny előtt maga borotválja le a fejét, és csakis bal lábbal lép a rajtkőre. Laci szerint ez nem annyira babona, mint inkább egyfajta felkészülési rituálé.

Esetleges visszavonulását egyelőre nem tervezi, szeretne még versenyezni, érez még magában tartalékot. Hozzátette, hogy a 2016-os riói olimpia lesz a legmeghatározóbb esemény sportpályafutása során, hiszen most érzi magában a legnagyobb esélyt arra, hogy végre nyakába vehesse a régóta áhított olimpiai aranyérmét, ez ugyanis még hiányzik éremgyűjteményéből.

Személyesebb kérdésekre is választ adott. Úgy gondolja, hogy majdani apukaként nem feltétlenül szánja gyermekének az élsportot, azon belül is az úszást. Úgy képzei el, hogy édesapja példáját követi: megtanítja a gyereket úszni, döntse el ő maga, hogy sportoló lesz-e vagy civil foglalkozást választ majd. Arról, hogy mi mindenről kellett élete során lemondania, csak azt mondta, hogy nem érezte azt, hogy lemondott volna bármiről is, számára ez a normális élet, ezt szokta és szerette meg.

A mélypontokból is mindig van kiút

Az élménybeszámoló végén a vendégek rövid börtönlátogatáson vettek részt. Laci elmondta: nagyon hálás a szívélyes fogadtatásért, megható számára, hogy a börtönben is ennyire sokan követik nyomon pályafutását, és ilyen sokan érdeklődnek iránta. Kérdésünkre, hogy megfogalmazódott-e benne a látogatás során bármiféle gondolat, melyet a fogvatartottaknak üzenne, azt válaszolta, hogy: „A mélypontokból is mindig van kiút.”

Jancsó Balázs

Családi kapcsolatok

Lezárult az a közel hároméves TÁMOP projekt, amelyben az ország 28 büntetés-végrehajtási intézetéből 5700 elítélt vett részt, közülük 1200-an piacképes szakmát szereztek. A Tett programmal a büntetés-végrehajtás a fogvatartottak szabadulás utáni sikeres visszailleszkedését tűzte ki célul. Hogy kinek hogyan sikerült az újrakezdés, arról maguk a fogvatartottak beszéltek a Börtönújságnak.

„A fogvatartottak többszakaszos társadalmi és munkaerő-piaci reintegrációja és az intenzív utógondozás modellje” nevet viselő, vagyis a Tett program komplex „csomagot” kínált az újrakezdésre kész fogvatartottaknak. A több lépcsős program első szakaszában azt térképezték fel a mentorok segítségével, hogy kinek milyen a jelenlegi helyzete, és a szabadulást követően honnan indul újra az élete. Aki a következő lépcsőfokra lépett, az készség- és képességfejlesztő tréningeken vehetett részt. Ezeken a foglalkozásokon a kinti világban nélkülözhetetlen önismereti, kommunikációs, konfliktuskezelő, agressziókezelő és életvezetési ismereteket, készségeket tanultak a jelentkezők.

A szakma mellett önmenedzselést is tanultak

Akik sikeresen teljesítették a fejlesztő tréningeket, elkezdhették szakmai tanulmányaikat. A képzések kiválasztásánál a büntetés-végrehajtás mindvégig ügyelt arra, hogy lehetőleg jól hasznosítható, keresett szakmákat adjon a fogvatartottak kezébe. Végül a szabaduláshoz közeledve a fogvatartottak megtanulták, hogyan keressenek munkát a munkaerőpiacon. Arra is felkészültek, hogy mit kell tenniük, hogyan kell viselkedniük, hogy munkahelyüket megtarthassák. Segítséget kaptak ahhoz is, hogy a szabadulást közvetlenül követő időszakban a beilleszkedéshez szükséges alapvető feltételek (iratok, lakhatás) rendelkezésükre álljanak, és megerősödjön körülöttük a támogató/családi környezet, de megtanulták például azt is, hogyan kell beosztani egy hónapra negyvenezer forintot. Akik már szabadultak, azok visszailleszkedését önkéntes mentorok is segítették.

Slágerszakmákban dolgozhatnak

A programban résztvevők, ha maguk is úgy akarják, jó eséllyel helyezkedhetnek el a kinti világban, hiszen olyan népszerű, illetve hiányszakmákban szereztek képesítést, mint a targoncavezető, a szobafestő-mázoló, az asztalosipari szerelő, a térburkoló, az ingatlan-karbantartó, a zsuzuzó ács, a faipari gépkezelő, a pék, a hentes, vagy akár gyógy- és fűszernövény-termesztő.

Fogvatartottak a programról

G. András négy évet töltött börtönben. Ez idő alatt befejezte általános iskolai tanulmányait, sőt targoncavezetői szakmát is szerzett. Miután szabadult, sikerült elhelyezkednie. „A családban én vagyok az egyetlen, akinek szakmája van, de mióta kint vagyok már sikerült rábeszélnem az öcsémet, hogy fejezze be a tanulmányait. Úgy érzem, hogy sínen vagyok, és örülök, hogy a családom is mindenben támogat.”

K. Béla szabadult elítéltnek már fogva tartása alatt jelezte a cég ahol a büntetése alatt dolgozott, hogy munkájával annyira meg vannak elégedve, hogy ha szabadul, „tárt karokkal” várják. Béla négy hónapja hagyta maga mögött a börtönt, és azóta véglegesítették régi-új munkahelyén. „Ha a börtönben nem kaptam volna lehetőséget arra, hogy dolgozzak, akkor mind a mai napig munkanélküliként tengetném napjaimat. Nem gondoltam volna, hogy egyszer ezt mondom, de nekem jót tett a börtön.”

Az annamajori pékségben fogvatartottak készítik a kenyeret és a péksüteményeket, amely a környező börtönöket és a helyi lakosságot is kiszolgálja friss pékáruval. Gábor a büntetését töltötte Baracskán, amikor beiratkozott a pékképzésbe. A kétéves iskola elvégzése előtt szabadult, így engedélyt kért arra, hogy a vizsgára visszajöhessen. „Remekül érzem magam, hiszen már sikerült munkát találnom egy pékségben. Egy héttel a szabadulás után már fel is vettek. Nagyon hasznos volt tehát számomra ez a képzés, hiszen mindent itt tanultam meg a szakmáról. Bebizonyosodott, hogy az itt megszerzett tudással gond nélkül megállok a helyem a civil pékek között.”

Gábor végül jeles minősítéssel végezte el az Annamajori Kft. szervezésében lezajlott pékszakmunkásképzést. „Egy héttel karácsony előtt szabadulok. A fiatalkorúak börtönét követően még négy évet húztam le különböző fegyházakban, és csak néhány hónapja vagyok itt a Csillagban” – mondta Roland, akinek már van szobafestő-mázoló és hegesztő szakképesítése, de most szeretne volna kipróbálni az asztalossgot is. „Amikor hallottam a lehetőségről, rögtön jelentkeztem. Ezt akár ülve is lehet csinálni, szemben a másik két szakmával. Szolnok megyéből származom, otthon majd saját asztalosipari vállalkozást szeretnék indítani” – mondta a 23 éves, szabadulás előtt álló fogvatartott. A program másik résztvevője, a 44 éves József már a tanfolyam elindulása előtt is a börtön bútorkészítő műhelyében dolgozott. „Teljesen beleszerettem a fába, csodálatos dolog, amikor az ember egy darab fából szekrényt vagy széket képes alkotni.” József egyértelműen úgy látja, hogy a civil életben is van jövője ennek a szakmának.

„Egy szabolcsi zsákfaluban nőttem fel, úgy, hogy soha nem láttam olyan embert, akinek három hónapnál tovább lett volna munkája. Innen persze egyenes út vezetett a börtönbe, ahol beosztottak a konyhára, majd közölték, hogy lehetőségem van szakmát szerezni. Éltem a lehetőséggel és boltihentes- bizonyítványt szereztem. Négy és fél hónapja szabadultam, és azóta sikerült elhelyezkednem a szakmában. Távolsági célom, hogy sikerüljön Ausztriába kikerülnöm” – meséli a Szombathelyi Országos Büntetés-végrehajtási Intézet volt fogvatartottja.

A TÁMOP által támogatott Tett program a Belügyminisztérium, a Nemzetgazdasági Minisztérium, valamint a Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnoksága együttműködésében valósult meg.

Segíthetünk?

A kérdés jogos, hiszen a jóvátételi felajánlásokhoz nem csak a fogvatartottak jó szándéka, hanem a társadalom elfogadása is szükséges. Ám annak köszönhetően, hogy a magyar börtönök egyre nyitottabbak a kinti világ felé, a fogadtatás is egyre pozitívabb. A börtönök jóvátételi és reintegrációs programjaiból szemezgetünk, és megszólalnak a fogvatartottak is.

Tereprendezés Győrben

A győriek idén hat külső helyszínen is segítettek a „Megbántam, jóvátenném” program égisze alatt. Legutóbb három elítélt dolgozott a Rát Mátyás téren, ahol a kápolna melletti kis helyiséget tették rendbe: az udvaron felgyűlt szemetet és az árvízi védekezésből ott maradt homokzsákokat rakták konténerbe. A rendrakás azért is fontos volt, mert az épület a jövőben a győri Öt Templom Fesztivál irodájaként működik majd.

Ajándék a gyerekeknek Állampusztáról

Az állampusztai gyógyító terápiás csoport tagjai szabadidejükben kosárfonással is foglalkoznak, kosarakat, madáretetőket és virágtartókat készítenek az intézet területén nevelt fűzfahajtásokból. A solti Petőfitelep Jövője Egyesület pedig évek óta aktív és kreatív résztvevője az intézet rendezvényeinek, programjaikkal sok gyereknek szereztek már örömet.

A két kreatív csapat szeptember végén összekapcsolta munkáját: az egyesület családi és gasztrofesztivált és -vásárt szervezett, amelyre a kosárfonó szakkör szép és hasznos alkotásait ajánlotta fel a gyerekeknek. A szakkör tagjai így viszonzózzák, hogy az egyesület rendszeresen szórakoztatja a kicsiket, és a fogvatartottakat az is jó érzéssel tölti el, hogy megfelelő helyre kerülnek a fonott kosarak.

Az egri börtön a városért

Az egri városképhez már lassan hozzátartozik, hogy a börtön lakói minden évben rendbe teszik a Hatvani kapu teret, ahogy történt ez idén is az október 23-i ünnep előtt. A városi megemlékezés helyszínén a börtönlakó nők rendezték az emlékmű környezetét, fűvet nyírtak, virágot ültettek és a lehullott leveleket is összegereblyézték.

A börtön hét éve indított programjával legalább havonta egy alkalommal segít a város közterületeinek rendbetételében, ez volt a 78. alkalom. Összel elsősorban virágültetésben és takarításban segítenek a fogvatartottak, télen a járdák tisztítása és jégmentesítése a feladatuk.

A börtön a városért program zászlaja alatt vesznek részt az egri fogvatartottak az egykori Dobó István laktanya rendbehozatalában is, amely ősztől az Egri Törvényszék és a Heves Megyei Főügyészség számára biztosít átmenetileg helyet. Az igazságszolgáltatási szervek előreláthatóan két évig dolgoznak majd itt, mialatt a Törvényszék teljes felújítása zajlik. A fogvatartottak az udvar rendbetételében dolgoznak.

Megszépült a gyepmesteri telep Szombathelyen

Nem csak Egerben, Szombathelyen is gyakorta láthatják a város lakói, hogy fogvatartottak teszik rendbe a város közterületeit. Ezúttal a gyepmesteri telep újult meg fogvatartotti munkával. A több héten át tartó tereprendezés, takarítás és gyomtalanítás mellett egy új kerítést is felépítettek azok a fogvatartottak, akik kiérdemelték, hogy részt vehessenek a programban. A részvételi lehetőséget valóban ki kellett érdemelni, hiszen az ilyen munkákra mindig nagy a túljelentkezés, az elítéltek szívesen vesznek részt a jóvátételi feladatokban.

Megemlékezés a hősök temetőjében

Október 27-én a Honvédelmi Minisztérium társadalmi kapcsolatokért felelős helyettes államtitkára helyezett el

koszorút a sátoraljaújhelyi hősök temetőjében. A hősi emlékmű és a fejfák felújításából a sátoraljaújhelyei börtön lakói is kivették a részüket.

Családbarát látogatóhelyiségek fogvatartotti munkával

A társadalomba való visszatérés kulcsa a jóvátétel mellett a szabadságvesztés ideje alatt is megmaradó kapcsolattartás, melynek fontos eleme a kulturált látogatófogadás.

A márianosztrai hajdani kolostorban lévő látogatóhelyiségre már nagyon ráfért a felújítás, amely a TÁMOP 5.6.3 kiemelt projekt támogatásával indulhatott meg. A munkálatok első szakaszában a várakozóhelyiség vált gyermekbaráttá. A reintegráció keretében természetesen a fogvatartottak betonoztak, vakoltak, járólapoztak, de a villanszerelési és famunkákat is ők készítették el. A felújítás második szakaszában a látogatófogadó helyiség alakul át a reintegráció szellemiségének megfelelően.

Kaposváron a TÁMOP 5.6.3 támogatásával már be is fejeződött a fogvatartottak munkájával készült látogatóhelyiségek gyermekbaráttá tétele. Az ide látogató kisgyermekek számára zárt és idegen a börtön világa, ezt igyekeztek ellensúlyozni az új foglalkoztatóval, ahol a gyermekek játszhatnak, rajzolhatnak, gyurmázhatnak, sőt ajándékokat is készíthetnek szüleik részére.

Székesfehérváron október 20-án került sor az első „családbarát” beszélőre a felújított látogatófogadó helyiségben. A felújítás itt is a TÁMOP 5.6.3 projekt és a fogvatartottak munkájának eredménye, akik nagy lelkesedéssel végezték a festést, a burkolást, hiszen

jól tudták, hogy örömteli pillanatokban lehet részük, amikor gyermekeik belépnek az új, barátságos, kis bútorokkal és játékokkal is felszerelt helyiségbe.

Fogvatartottak a jóvátételről

A TÁMOP 5.6.3 program már évek óta segíti a jóvátételi felajánlásokat. Karácsony közeledtével a korábbi ünnepi felajánlásokhoz fűződő érzéseikről kérdeztük a fogvatartottakat.

Kilenc pálhalmi fogvatartott a Baracs községben lévő Idősek Otthonában festette ki az otthon közösségi helyiségét. A munkában részt vevő fogvatartottak örömmel vették az ecsetet a kezükbe: „Hála istennek még élnek a nagyszüleim, és egy hasonló otthonban vannak. Korábban jártam náluk, így tudom, hogy számukra minden apróság mennyire fontos lehet. Számomra egyértelmű volt, hogy itt a helyem.” A Békés Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet fogvatartottjai „Nincs karácsony szeretet nélkül” címmel adtak elő műsort tavaly a Pándy Kálmán Kórház gyermekosztályán. Sőt, az előadás végén még apró ajándékokkal is kedveskedtek a kis betegeknek és szüleiknek. „Fontos, hogy örömet szerezzünk azoknak a gyerekeknek, akik betegségük miatt a kórházban töltik az ünnepeket. Engem is két gyermek vár otthon, szóval átérzem, hogy milyen nehéz lehet most a kis betegeknek és szüleiknek.”

A tököliek a Színházak Éjszakáján

Szeptember 19-én, a Színházak éjszakáján a Süket halál, avagy matt az Életnek című művet mutatták be a nagyközönségnek a Fiatalkorúak Büntetés-végrehajtási Intézete fogvatartottjai a budapesti Pincészházban. A darab júliusban elnyerte „A legjobb színpadi

alkotás” címért meghirdetett versenyt, amelyért négy bv. intézet „társulata” vetélkedett egymással.

A mű egy 1979-ben halálra ítélt fiatalember életének utolsó szakaszáról szól, egészen akasztása pillanatáig. A színdarab előzménye a *Pogány Judit* által évek óta nagysikerrel játszott monodráma, a „Pedig én jó anya voltam”. *Vajda István* újságíró a Magyarországon az utolsók között halálra ítélt fiú édesanyjával készített interjúkat, majd darabot írt beszélgetéseiből. A 100., jubileumi előadás éppen a tököli börtönben volt májusban.

Henrik, a többszörös gyilkos fiú életét *Nagy Klára Katalin* bv. százados gondolta tovább. *Csizmadia Csaba* bv. századossal egy negyvenperces előadást állítottak színpadra, amely az 1979-ben kivégzett fiú életének utolsó időszakát mutatja be, a halálos ítélet kimondásától egészen az akasztás végrehajtásáig. A színdarab egy hiteles szemtanú emlékei alapján készült, aki jelen volt Henrik élettel való tusakodásának idején, a vég kezdeténél. Nagy Klára Katalin és Csizmadia Csaba hónapokon keresztül foglalkoztak a fogvatartottakkal, és beszédtechnikai elemek, drámapedagógiai módszerek felhasználásával alkották meg a darabot, amelyet a nagyközönség szeptember 19-én vastappsal jutalmazott a Pincészházban.

Legyen a zene mindenkié!

Kodály Zoltán üzenete a zene világnapján a tiszalöki börtönbe is eljutott, ahol október 1-én szintén felcsendült a zene. 1975 óta ünneplik ezen a napon a zene világnapját. A tiszalökiek a zenehallgatás és a közös zenélés mellett egy vetélkedőn lexikális tudásukat is összemérhették, hiszen a világnappal kapcsolatos kérdéseken túl a hazai rock és pop története, a komolyzene és a zeneelmélet is helyet kaptak a témák között. Az intézet színjátszó köre pedig autentikus, pop- és rockzenével, valamint stílusvariációkkal szórakoztatta a közönséget.

Vetélkedő az IMEI betegeinek

A hagyományoknak megfelelően az IMEI idén is megrendezte betegei részére a „Ki mit tud?”-ot. A fogvatartottak egy hónapon keresztül, önállóan készültek produkciójukkal, és a reintegrációs tisztszkeikkel is próbáltak. A megmérettetésen négy osztály férfi és női ápolgtjai mutatták be versenyszámukat a közönség és a zsűri előtt. A bírálk által legszínvonalasabbnak és legmulatságosabbnak ítélt bemutató egy paródia volt, a legkülönlegesebbnek pedig a karate bemutatót és a szájharmónika előadást választották. A résztvevők jutalma pedig olyan különleges édesség volt, amely nem kapható a börtön boltjában.

A Vasvári Színház Szombathelyen

Szeptember 10-én nagy tapssal köszöntötték a fogvatartottak a Vasvári Színház már ismerős színészeit a börtön színháztermében, hiszen kilencedik alkalommal hoztak színes darabot a szombathelyi

börtönbe. Az *Ellopott kakas* és a *fönóház* című komédia sok nevetésre és nagy tapsra készttette a nézőket. A fellépés másik örömteli folyamánya, hogy a társulat vezetője, *Gergye Rezső* és a börtön drámaszakkörének vezetője, *Lang Anna* az előadást követően egy közös darab előadásának lehetőségéről is elgondolkodtak, így elképzelhető, hogy a drámaszakkörösök hamarosan tanult és gyakorlott színészekkel együtt dolgozhatnak.

Csodálatos Lajos élete a börtönben

A Nyíregyházán immár 14. alkalommal megrendezett Vidor Fesztivál idei programsorozatának helyszínei közül most sem hiányozhatott a nyíregyházi, illetve a tiszalöki börtön. A fesztiválhangulat Csodálatos Lajos életén keresztül szívárgott be a börtönfalakon túlra. Az Utcaszínházi Alkotóközösség produkciója kifejezetten azoknak a közösségeknek készült, ahol a fiatalokban kialakuló függőség, a kilátástalanság, a szociális és társas kapcsolatok deformációja ellehetetleníti az egyén törekvéseit a kiugrásra. Csodálatos Lajos figurája egy hajléktalan ember, akinek kapcsolatai felületesek, problémái (alkohol, karrier, család) kézzelfoghatóak. Útja során találkozik a nézőkkel, és számot vet eddigi életével. Az elgondolkodtató darab előadás korábban a győri börtönben is bemutatkozott, most pedig a nyíregyházi és tiszalöki börtön fogvatartottjai körében aratott nagy sikert.

Négy elkövető és négy sértett egy körben

Zakeus a bibliai történet szerint dúsgazdag csaló volt, aki a Jézussal való találkozás után elhatározta, hogy a kicsalt pénz négyszeresét fizeti vissza mindenkinek, akit becsapott. Baracska és Márianosztra után Balassagyarmaton is elindult a Zakeus kísérleti program, melynek lényege a helyreállító igazságszolgáltatás. A programmal azon a berögződésen próbálnak változtatni, hogy a sértett azt hiszi, ha elítélik az elkövetőt, akkor ennyi volt, az elkövető meg azt hiszi, hogy ha kijön a börtönből, minden problémája megoldódik, mert az egyetlen problémája, hogy itt van. Októberben Balassagyarmaton is találkoztak elkövetők az övéikhez hasonló bűncselekmények áldozataival: négy elkövető és négy sértett ült egy körben a börtön freskókkal díszített kápolnájában. Az elítéltek azt hallgatták, milyen az, amikor az ember kertjébe rendszeresen lopni járnak. Amikor eltűnik „minden, ami mozdítható, kivéve a kapát, azt még soha nem loptak”. Az elítéltek figyelnek és reagálnak, még tanácsot is adnak: „én a helyedben kutyát vennék, két rottweilert”, de életérzéseket is megosztanak. Például arról, hogy milyen az, amikor az ember a saját nagymamáját lopja meg, mert „nagyon kell a cucc”. Egy másik fogvatartottnak ötven napja van még hátra. Ő viszont arról mesél, hogy szeretne bocsánatot kérni attól, akit leütött, meghívná egy ebédre, persze nem rögtön szemtől szembe, inkább megkérne egy harmadik embert, hogy közvetítsen, ne ijedjenek meg tőle. A foglalkozás utolsó perceiben arról beszélgetnek, kinek hogyan változott a hangulata a nap végére. Az egyik fogvatartott már jó ideje csendben ült. „Most nagyon el vagyok foglalta a gondolataimmal a megbocsátásról” – mondta.

Van egyfajta kettősség

Különleges festmény került a nyíregyházi rendőrfőkapitányság tanácstermének falára is. Sárkányölő Szent György alakját a Tiszaölki Országos Bv. Intézet egyik elítélte festette meg. *Farkas Sándor* elítél három hónapon át dolgozott az olajfestményen. Nehéz munka volt, hiszen eddig még nem használt olajfestéket, és a „megrendelés” is különleges helyről érkezett: a kép ugyanis a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Rendőrfőkapitányság tanácstermét díszíti.

„Nem nehéz megfogalmazni, hogy miért volt jó megfesteni ezt a képet” – nyilatkozta a festő. – „Eleve jó volt az ötlet, amellyel a rendőrség megkereste az intézetet. Van egyfajta kettősség: a sárkány és a sárkányölő mintha a jót és a rosszat, vagy a rendőrt és a rablót jellemezné. Nagyon örültem neki, hogy megfesthettem, hiszen a munkám a hobbim is. Házi műhelyesként dolgozom, festő vagyok. Nem tanult szakmám, magam sajátítottam el Tiszaölkön. Részt veszek az intézet dekorációs tevékenységében, és szerencsére sokat járok a könyvtárba. Utánaolvasok annak, amit készítek. Szabadulás után is tervezem, hogy festek, és hiszek benne, hogy ebben a megtalálom a lehetőségeimet.”

Gyógyhatású képek a gyerekváróban

Angelico atya börtönlelkész, grafikusművész és a szombathelyi bv. intézet néhány tehetséges fogvatartottjának munkájával újult meg a szombathelyi mentőállomás épületében található gyermekváró. Az ötlet a börtön egyik dolgozójától származik, aki gyermekével járt a rossz állapotú, rideg váróban. Az ötletből tett lett: a gyermekváró falai *Angelico* atya képeivel szépültek meg, amelyeket a művész kifejezetten a gyerekeknek rajzolt. Mi több, minden kép egy útravaló szöveggel is kiegészül. A grafikákat a fogvatartottak keltették életre, akik az atya irányításával festették, színezték az alkotásokat. A mentőállomás igazgató asszonya és a betegek is nagy örömmel fogadták a váró megújulását.

Őszi levélszüret

A győri börtönben már hagyomány, hogy az elítéltek is megemlékeznek elhunyt embertársaikról. A halottak napi virágok szépségét viszont november közepén már kezdi elnyomni a – bár csodaszép látványt nyújtó – falevelek takarója. Ezért idén továbbgondolták a megemlékezést, és november 19-én hat fogvatartott tisztította meg a hulló falevelektől a Nádorvárosi Köztemetőt. Az ősze borult temető a francia költő, *Paul Verlaine* szép sorait is megidézte:

„Ősz húrja zsong,
Jajong, busong
A tájon
S ont monoton
Bút konokon
És fájón.”

Országos Műveltségi Vetélkedő

A Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnoksága Fogvatartási Ügyek Főosztálya hirdette meg az „Aktív hétköznapiak” című pályázatot, melynek segítségével az Állampisztai Országos Büntetés-végrehajtási Intézet munkatársai kitalálták és megszervezték az I. Országos Műveltségi Vetélkedőt.

A hatfordulós verseny utolsó feladatsora következik.

Aki kedvet érez a vetélkedőben való részvételhez, válaszolja meg a feladatsorokat, majd a válaszokat névvel, nyilvántartási számmal és intézetének megjelölésével adja le nevelőjének. Minden helyes válasz egy pontot ér, így egy feladatsor helyes kitöltésével maximum tíz pont érhető el. A játékban való részvételnek nem feltétele, hogy a játékosok minden tesztet kitöltsenek, illetve minden kérdést megválaszoljanak. Az első helyezést az összesítést követően a legtöbb pontot elérő fogvatartott nyeri el. Az első három helyezett oklevélben részesül, és értékes tárgyjutalmak is szerepelnek a nyereménylistán. A legaktívabb intézetek is tárgyjutalomban részesülnek. Az első helyezett emellett megnyeri intézetének a vetélkedő vándorkupáját.

A megfejtések leadási határideje: 2015. december 20.

A verseny összesített eredményeit, a díjazottak listáját, valamint e feladatsor helyes válaszait következő lapszámunkban közöljük.

Mindenkinek jó szórakozást és eredményes munkát kívánunk a hatodik teszt sor kitöltéséhez!

Országos Műveltségi Vetélkedő, hatodik feladatsor

- 1. Állítsák időrendi sorrendbe a következő olimpiai játékokat:**
A: müncheni
B: tokiói
C: római
D: mexikói
- 2. Tegyük sorrendbe fejtetőltől talpig a ruhadarabokat, viselésük helye szerint:**
A: kucsma
B: rokolya
C: saru
D: dolmány
- 3. Milyen nevű orosz katonától búcsúzik a Pa-dő-dő együttes?**
A: Vlagyimir
B: Iván
C: Szása
D: Szergej
- 4. Mi a címe Milos Forman filmjének: „Száll a kakukk...”?**
A: fiához
B: nyugatra
C: fészkére
D: széllal
- 5. Mit szeret az az ember, akit rongyrazónak neveznek?**
A: nagyozolni
B: táncolni
C: mosogatni
D: port törölni
- 6. Hogyan becézik a párizsiak az Eiffel-tornyot?**
A: az óriás
B: a fúrótorony
C: a zsiráf
D: az öreg hölgy
- 7. Milyen állat a Fekete István történetéből ismert Lutra?**
A: hód
B: vidra
C: cickány
D: tengerimalac
- 8. Milyen ételt neveztek el a Fekete gyémántok írójáról?**
A: tyúkhúsleves
B: marhahúsleves
C: bableves
D: a fekete levest
- 9. Kik laktak a Tiltott városban?**
A: mongol kánok
B: indiai maharadszák
C: kínai császárok
D: tibeti szerzetesek
- 10. Mi a japán nők hagyományos viselete?**
A: bikini
B: harakiri
C: monokini
D: kimonó